

Marta Kluzek

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Wydział Zarządzania
Katedra Inwestycji i Rynków Kapitałowych
marta.kluzek@ue.poznan.pl

OPODATKOWANIE DOCHODÓW ZAGRANICZNYCH SPÓŁEK KONTROLOWANYCH

Streszczenie: Zasady opodatkowania w ujęciu międzynarodowym, które mają ograniczyć uchylanie się od opodatkowania w szczególności przez przedsiębiorstwa wielonarodowe, są przedmiotem dyskusji na całym świecie. W tym zakresie realizowany jest przez OECD globalny projekt pod nazwą BEPS. Działanie 3 tego projektu dotyczy wprost wzmocnienia regulacji dotyczących zagranicznych spółek kontrolowanych. W Polsce obowiązek opodatkowania dochodu takich spółek został wprowadzony od 1 stycznia 2015 r. Celem artykułu jest przedstawienie rozwiązań przyjętych w Polsce odnoszących się do CFC na tle innych państw europejskich.

Słowa kluczowe: zagraniczna spółka kontrolowana, CFC, opodatkowanie dochodów zagranicznych.

Wprowadzenie

Międzynarodowe zróżnicowanie podatku dochodowego od korporacji daje duże możliwości planowania podatkowego przez przedsiębiorstwa wielonarodowe. Ważną implikacją różnic podatkowych jest to, że część spółek wchodzących w skład przedsiębiorstwa wielonarodowego może być zlokalizowana w państwach stosujących preferencyjne zasady opodatkowania, a część spółek w państwach, gdzie obowiązują klasyczne zasady opodatkowania przedsiębiorstw, co oznacza ponoszenie ciężaru podatkowego przez te ostatnie, szczególnie w zakresie podatku dochodowego od korporacji, na poziomie obowiązującym w państwach wysoko rozwiniętych. Nie może więc dziwić fakt, że przedsiębiorstwa te będą dążyć do obniżenia ciężaru podatkowego, wykorzystując w tym celu np. swoją strukturę organizacyjną o zasięgu ponadnarodowym,

transferując dochody do jurysdykcji, w których obowiązują najkorzystniejsze z punktu widzenia tego przedsiębiorstwa zasady opodatkowania.

Niestety tego typu działania ze strony podatników prowadzą do uszczuplenia dochodów podatkowych budżetów wielu państw. Globalizacja światowej gospodarki doprowadziła bowiem do unikania opodatkowania przez przedsiębiorstwa wielonarodowe wykorzystujące np. zintegrowany łańcuch dostaw, centralizację funkcji usługowych czy dostawy usług i towarów przez Internet, gdyż do tego sposobu prowadzenia działalności nie przystaje model opodatkowania lokalnego. Zasady opodatkowania w ujęciu międzynarodowym są więc przedmiotem dyskusji na całym świecie. Nie tylko w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, ale także w Australii, Kanadzie i większości państw europejskich naukowcy, przedstawiciele biznesu i polityki analizują możliwość nowego podejścia do międzynarodowego podziału uprawnień podatkowych między jurysdykcje podatkowe oraz rozwiązania służące ochronie krajowych podstaw opodatkowania przed ich erozją. W tym zakresie realizowany jest przez OECD globalny projekt pod nazwą BEPS (zmniejszenie podstawy opodatkowania i transfer zysków), w którym prace nad poszczególnymi punktami są na ukończeniu.

Mając na uwadze niewiążący charakter współpracy w ramach OECD, odzew innych organizacji ponadnarodowych (w tym Unii Europejskiej) oraz poszczególnych państw jest zaskakująco duży. W ostatnim czasie również polski rząd podejmował szereg działań, które miały na celu implementację reguł zawartych w projekcie BEPS do polskiego porządku prawnego, w tym np. w zakresie opodatkowania zagranicznych spółek kontrolowanych (*Controlled Foreign Companies* – CFC). Celem artykułu jest przedstawienie rozwiązań przyjętych w Polsce odnoszących się do CFC na tle innych państw europejskich.

1. Istota opodatkowania zagranicznych spółek kontrolowanych

Głównym celem regulacji dotyczących zagranicznych spółek kontrolowanych jest zwalczanie szkodliwej konkurencji stosowanej przez państwa o preferencyjnych systemach podatkowych (w tym raje podatkowe), w których zakładane są zagraniczne spółki zależne lub zakłady przez spółki będące rezydentami podatkowymi państw o bardziej restrykcyjnych zasadach opodatkowania dochodu z ich działalności. Przepisy CFC mają na celu zwalczanie przede wszystkim „sztucznych” międzynarodowych struktur stworzonych w celu uniknięcia bądź odroczenia obowiązku podatkowego związanego z tzw. dochodami biernymi (np. z tytułu zysków kapitałowych, dywidend, odsetek bądź należności licencyj-

nych) [www 3]. Przepisy te mają więc powstrzymać podatników przed transferowaniem dochodu poza ich kraj rezydencji podatkowej z przyczyn głównie lub wyłącznie podatkowych.

Wprowadzenie regulacji CFC jest często uzasadniane istnieniem potencjalnej możliwości odroczenia lub całkowitego uniknięcia opodatkowania dochodu wygenerowanego w jednostkach zależnych w przypadku braku tychże regulacji, co pociągałoby za sobą naruszenie zasady neutralności przepływu kapitału. Dany podmiot ponosiłby znacznie mniejsze obciążenia podatkowe wykonując swoją działalność za pośrednictwem zagranicznej spółki zależnej niż gdyby wykonywał ją bezpośrednio za granicą bądź też na terenie własnego państwa. W wyniku tego, inwestycje w państwach oferujących niski poziom obciążeń podatkowych byłyby uprzywilejowane [Rudnicki i Szczygieski, 2007].

Zasady CFC stanowią przykład jednostronnych środków, które mogą zapewnić ochronę dla krajowej podstawy opodatkowania. Są one substytutem środków wielostronnych, takich jak międzynarodowa koordynacja w kształtowaniu stawki podatkowej, umożliwiających opodatkowanie kapitału mobilnego [Ruf i Weichenrieder, 2014, s. 2]. Zapobieganie erozji podstawy opodatkowania w przypadku regulacji CFC odbywa się poprzez poddanie opodatkowaniu w danym państwie jako dochodu przypisanego do podmiotu krajowego, dochodu ustalanego w odniesieniu do korzyści, jakie osiągnął jego podmiot zależny, kwalifikowany jako tzw. zagraniczna spółka kontrolowana, będący rezydentem podatkowym państwa stosującego preferencyjne zasady opodatkowania [Ministerstwo Finansów, 2014, s. 2]. Istotą tych rozwiązań jest przypisanie zysków jednostki zależnej spółce dominującej w proporcji posiadanego przez tę spółkę kapitału udziałowego lub akcyjnego w zagranicznej spółce kontrolowanej, w roku osiągnięcia zysków przez tę ostatnią, bez względu na to, czy dokonano faktycznej wypłaty tychże zysków.

Zasadniczo można wskazać dwa podejścia do CFC, choć możliwe jest również podejście mieszane. Pierwsze to podejście transakcyjne. Technika ta polega na określeniu konkretnych rodzajów dochodów, które będą przypisane do spółki kontrolującej. Określone rodzaje dochodu podlegają tym regułom niezależnie od państwa, w którym znajduje się zagraniczna spółka kontrolowana. Druga metoda to podejście jurysdykcyjne, w którym nacisk kładzie się na lokalizację CFC, abstrahując od transakcji lub rodzaju dochodu osiągniętego przez ten podmiot. To ostatnie podejście wymaga zwykle publikowania wykazów państw, które są włączone lub wyłączone z obowiązujących w tym zakresie regulacji [Dunbar, 2004, s. 10].

19 lipca 2013 r. OECD opublikowało Plan Działań w zakresie BEPS, zawierający 15 różnych obszarów analizy, której efektem ma być wyposażenie władz państwowych w instrumenty (zarówno na poziomie lokalnym, jak i międzynarodowym) pozwalające na zapobieganie nieuzasadnionemu unikaniu opodatkowania przez przedsiębiorstwa wielonarodowe. Działanie 3. BEPS dotyczy wprost wzmocnienia regulacji dotyczących zagranicznych spółek kontrolowanych. Opodatkowanie dochodów CFC cieszy się poparciem Unii Europejskiej, czego przykładem może być chociażby Rezolucja Rady z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie koordynacji zasad dotyczących kontrolowanych przedsiębiorstw zagranicznych i niedostatecznej kapitalizacji w Unii Europejskiej, która zawiera wytyczne odnoszące się do stosowania reguł CFC w państwach członkowskich. Opodatkowanie dochodów zagranicznych spółek kontrolowanych zostało usankcjonowane również wyrokiem TSUE z dnia 12 września 2006 r. w sprawie Cadbury–Schweppes (C-196/04), ale tylko w odniesieniu do całkowicie sztucznych struktur stworzonych w celu uniknięcia opodatkowania [Missala, 2014, s. 20].

Jednocześnie z tego wyroku płynął wniosek, że zakres regulacji dotyczących zagranicznych spółek kontrolowanych, jaki obowiązywał w tamtym czasie w niektórych państwach członkowskich UE, przekroczył granicę środków, które mogły zostać użyte w celu zapobiegania zjawisku unikania opodatkowania, łamiąc podstawowe swobody europejskie. W określonych przypadkach regulacje CFC mogą bowiem wchodzić w kolizję z podstawowymi swobodami gwarantowanymi przez Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności ze swobodą prowadzenia działalności gospodarczej oraz przepływu kapitału. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wypowiadał się w tej sprawie kilkakrotnie i uznał, iż państwa członkowskie nie mają prawa do naruszania podstawowych swobód europejskich z powodu niebezpieczeństwa unikania opodatkowania. W swoich orzeczeniach wskazywał również, że niski poziom opodatkowania zagranicznej spółki kontrolowanej nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla poddania udziałowca tej spółki restrykcyjnym regulacjom CFC. Ustalenie ciężaru podatkowego, jakiemu będą podlegać rezydenci w poszczególnych państwach UE, jest ich wewnętrzną decyzją. Podobnie obywatele UE mają prawo do lokalizowania swoich inwestycji w państwach oferujących najniższy poziom opodatkowania [Rudnicki i Szczygielski, 2007].

Zwalczanie jedynie czysto sztucznych struktur nie jest jednak wystarczające dla skuteczności regulacji CFC. Z drugiej strony zalecenia wynikające z działania 3 BEPS są zakrojone dużo szerzej niż regulacje obecnie obowiązujące w tym zakresie w państwach UE, a nie wszystkie z tych zaleceń są w pełni uzasadnione w kontekście funkcjonowania wspólnego rynku. Ponadto skuteczność

reguł CFC nie może stać w sprzeczności z wymaganiami wynikającymi z orzecznictwa TSUE pod kątem ich zgodności z prawem UE [Kuźniacki, 2015a].

Kwestią często podnoszoną jest również wątpliwość, czy regulacje w zakresie CFC są zgodnie z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania¹. W doktrynie można znaleźć pogląd, wedle którego umowy bazujące na Konwencji Modelowej OECD nie wykluczają stosowania krajowych regulacji CFC. Komentarz do Konwencji po nowelizacji z 2003 r. wskazuje wprost na niewystępowanie kolizji norm prawnych w przypadku zapisów Konwencji i istoty krajowych regulacji CFC. Natomiast umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania nie wskazują bezpośrednio na wyłączenie stosowania przepisów w zakresie CFC. W rzeczywistości może się jednak okazać, że regulacje CFC nie spełnią postawionego przed nimi zadania [Rudnicki i Szczygielski, 2007].

2. Reguły CFC obowiązujące w Polsce

W Polsce obowiązek opodatkowania dochodu zagranicznych spółek kontrolowanych został wprowadzony od 1 stycznia 2015 r. Podatek dochodowy 19% nałożono na dochód zagranicznych spółek kontrolowanych przypisany do polskiego rezydenta podatkowego. Termin „zagraniczna spółka” oznacza: osobę prawną, spółkę kapitałową w organizacji, spółkę niemającą osobowości prawnej mającą siedzibę lub zarząd w innym państwie, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego państwa jest traktowana jak osoba prawna i podlega opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągania oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej inną niż spółka niemająca osobowości prawnej [Ustawa o podatku dochodowym..., art. 24 a, ust. 2]. Natomiast zagraniczna spółka kontrolowana² została zdefiniowana poprzez odwołanie się przez polskiego ustawodawcę do kryteriów dotyczących:

- kraju siedziby lub miejsca zarządu zagranicznej spółki,
- stopnia powiązania tejże spółki z polskim rezydentem, wynikającego z udziału w jej kapitale, w prawach głosu w jej organach kontrolnych lub stanowiących albo w prawie do udziału w jej zysku,
- stawki podatku dochodowego obowiązującej w państwie rezydencji podatkowej tej spółki zagranicznej,
- rodzaju uzyskiwanych przez nią przychodów [Ministerstwo Finansów, 2014, s. 2; Ustawa o podatku dochodowym..., art. 24 a, ust. 3].

¹ Cykl trzech artykułów na ten temat autorstwa B. Kuźniackiego był opublikowany w „Przeglądzie Podatkowym” [2015b; 2015c; 2015d].

² Regulacje te mają zastosowanie również do zagranicznych zakładów polskich rezydentów podatkowych.

Podatek jest pobierany od dochodu zagranicznej spółki kontrolowanej co do zasady proporcjonalnie do ilości udziałów posiadanych w niej przez polskiego rezydenta podatkowego oraz proporcjonalnie do okresu, w jakim udziały te są przez niego posiadane w danym roku podatkowym, choć nie dotyczy to zagranicznej spółki kontrolowanej z siedzibą lub zarządem w jurysdykcji stosującej szkodliwą konkurencję podatkową [Leszczyńska-Mikulska i Piejak, 2015].

Poza zakresem regulacji dotyczących zagranicznych spółek kontrolowanych znajdują się zagraniczne spółki:

- których dochód w całości podlega opodatkowaniu w państwie członkowskim UE lub w państwie EOG pod warunkiem, że prowadzą w nim rzeczywistą działalność gospodarczą,
- których przychody nie przekraczają w roku podatkowym kwoty odpowiadającej 250 000 euro,
- które prowadzą rzeczywistą działalność gospodarczą poza UE lub EOG, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
 - cały ich dochód podlega opodatkowaniu w tym państwie,
 - dochód ten nie przekracza 10% przychodów osiągniętych z tytułu prowadzonej rzeczywistej działalności gospodarczej w tym państwie,
 - istnieje podstawa prawna do uzyskania informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym zagraniczna spółka kontrolowana podlega opodatkowaniu od całości swoich dochodów, wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, innej ratyfikowanej umowy międzynarodowej, której stroną jest Polska, lub innej umowy międzynarodowej, której stroną jest UE [Leszczyńska-Mikulska i Piejak 2015].

Przepisy o opodatkowaniu dochodów zagranicznych spółek kontrolowanych (CFC) wprowadzone do polskiego porządku prawnego budzą jednak szereg wątpliwości, gdyż wiele kwestii nie zostało doprecyzowanych. Warto zwrócić uwagę na brak precyzyjnej definicji zagranicznej spółki kontrolowanej oraz niejasne zapisy dotyczące formy sprawowania kontroli nad zagraniczną spółką, tj. pośredniej czy bezpośredniej. Ustawodawca nie określa, co należy rozumieć przez prowadzenie rzeczywistej działalności gospodarczej i według, jakich zasad liczyć przychody w wysokości 250 000 euro. Nie wiadomo także do końca, czy określając stawki podatkowe stosowane w innych krajach, należy brać pod uwagę stawki nominalne czy efektywne. Kwestie te będą z pewnością przedmiotem interpretacji podatkowych i spraw sądowych, gdyż są już tego liczne przykłady³.

³ To tylko kilka z nich: interpretacje indywidualne Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 1 marca 2016 r. (IBPB-1-2/4510-943/15/BD i IBPB-1-2/4510-936/15/BG), interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 10 lutego 2016 r. (ILPB4/4510-1-574/15-2/LM) interpretacje indywidualne Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 8 stycznia 2015 r.

Polska nadal jest państwem, w którym import kapitału zagranicznego wielokrotnie przewyższa eksport kapitału rodzimego. Oczywiście wraz z postępującym rozwojem gospodarczym należy się spodziewać, że również polskie przedsiębiorstwa coraz częściej będą budować międzynarodowe struktury organizacyjne.

Tabela 1. Stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich za granicą na koniec 2014 r. oraz dochody rezydentów z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich za granicą w 2014 r. w podziale na kraje i strefy ekonomiczne (w mln PLN)

Opis	FDI ogółem netto	Dywidendy	Reinwestowane zyski	Odsetki
Europa	87 998,4	3 118,1	1 559,6	-103,2
Afryka	687,4	0	-159,2	0,4
Ameryka	3 107,5	9,1	17,2	43,3
Azja	3 430,2	34,7	140,1	34,3
Oceania i regiony polarne	12,9	0	-21,9	1,5
nieklasyfikowane	1,5	0	0	0
świat, w tym:	95 237,9	3 161,9	1,535,8	-23,7
UE	68 006,2	2 946,4	1 804,2	-334,2
centra finansowe offshore	1 021,8	0	-164,3	1,1

* Znak (-) oznacza, że wystąpiły straty lub zadeklarowane dywidendy były większe niż zyski.

Źródło: [www 2].

W tab. 1 został zaprezentowany stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych przed wprowadzeniem regulacji CFC do polskiego systemu podatkowego. Ponad 90% tych inwestycji zostało dokonanych w Europie, a ponad 70% przypada na państwa członkowskie UE. Na typowe centra finansowe offshore przypada zaledwie 1% polskich inwestycji realizowanych za granicą. Oznacza to, że zasadnicza część spółek i oddziałów zagranicznych polskich przedsiębiorstw i tak pozostanie poza zakresem regulacji dotyczących CFC. A nawet jeśli część podmiotów potencjalnie podlegałaby tego typu regulacjom, to reorganizacja istniejących już struktur organizacyjnych umożliwi wyłączenie się z obowiązku ich stosowania.

3. Opodatkowanie zagranicznych spółek kontrolowanych w państwach europejskich

Reguły dotyczące opodatkowania dochodów uzyskiwanych poprzez zagraniczne spółki kontrolowane są już stosowane przez wiele państw na świecie, w tym np.: USA, Kanadę, Meksyk, Brazylię, Chiny, RPA, Japonię czy Australię. W Europie przepisy dotyczące CFC zostały wprowadzone głównie w państwach należących do Unii Europejskiej. Obecnie zasady CFC obowiązują w 13 spośród 28 państw członkowskich UE. Są to w dużej mierze państwa dominujące na kontynencie, które muszą się mierzyć z problemem unikania opodatkowania lub wręcz uchylania się od niego przez korporacje wywodzące się z tych właśnie jurysdykcji. Ponadto część państw należąca do UE wprowadziła lub wprowadzi takie rozwiązania w przyszłości ze względu na działania podejmowane w ramach UE czy OECD przeciwdziałające erozji podstawy opodatkowania wywołanej transferem dochodów między podmiotami powiązanymi (np. zalecenia wynikające z Działania 3. BEPS).

Warto również zwrócić uwagę, że w skali europejskiej niewiele państw można uznać za mające korzystniejszy niż polski reżim CFC (we Włoszech i Estonii przynajmniej dwa warunki są łagodniejsze niż w Polsce) i podobnie niewiele państw ma reżim CFC ostrzejszy niż ten wprowadzony w Polsce (Dania, Francja, Hiszpania, Niemcy, Norwegia, Rosja, Wielka Brytania). Kryteria podobne jak w Polsce obowiązują natomiast w Finlandii, Grecji, Portugalii, Szwecji oraz na Litwie i Węgrzech (tab. 2).

Tabela 2. Zasady CFC obowiązujące w państwach europejskich

Państwo	Próg posiadanych udziałów	Czy brane są pod uwagę udziały podmiotów powiązanych?	Rodzaj i próg dochodów branych pod uwagę	Stawka podatku w kraju CFC	Czy rzeczywista działalność zwalnia od podatku?
1	2	3	4	5	6
Dania	> 50%	TAK	> 50% dochodów pasywnych i > 10% aktywów	bez względu na stawkę	NIE
Estonia	> 50%	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 7%	TAK
Finlandia	> 25% samodzielnie lub > 50% z podmiotami powiązanymi	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 12%	TAK
Francja	> 50% (gdy kontrolowana przez kilka innych francuskich spółek to > 5%)	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	efektywna stawka podatku	TAK

cd. tabeli 2

1	2	3	4	5	6
Grecja	> 50%	TAK	>30% dochodów pasywnych	< 13%	TAK
Hiszpania	> 50%	TAK	> 15% dochodów pasywnych	< 21% (<18,75% od 2016)	TAK
Litwa	> 50%	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 11,25%	TAK
Niemcy	> 50%	TAK	jakikolwiek pasywne	< 25%	NIE
Norwegia	> 50%	NIE	> 50% dochodów pasywnych (jeżeli z krajem CFC obowiązuje UPO); w pozostałych przypadkach – wszystkie dochody	< 18%	TAK (tylko do państw z UPO)
Portugalia	> 25% samodzielnie lub 10% (jeśli >50% w posiadaniu portugalskich rezydentów)	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 12,6%	TAK
Rosja	> 25% lub > 10% udziałów (jeśli > 50% udziałów jest w posiadaniu rosyjskich rezydentów)	TAK	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 75% efektywnej stawki podatku	TAK
Szwecja	> 25%	NIE	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 12,1%	TAK
Węgry	> 10%	NIE	wszystkie niezależnie czy pasywne	< 10%	TAK (tylko do państw UE, OECD i z UPO)
Wielka Brytania	> 25%	NIE	wszystkie niezależnie czy pasywne	bez względu na stawkę (z wyjątkami)	TAK
Włochy	> 50% (lub >20% udziałów w zysku lub 10% udziału w zysku dla spółek giełdowych)	TAK	> 50% dochodów pasywnych	efektywna stawka podatku	TAK

Źródło: [www 1; Deloitte, 2014].

Szereg państw europejskich nie wprowadziło jeszcze do swoich systemów podatkowych regulacji CFC. Są to: Albania, Austria, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Holandia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czarnogóra, Czechy, Irlandia, Islandia, Kosowo, Luksemburg, Łotwa, Macedonia, Malta, Mołdawia, Rumunia, Serbia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Ukraina. Można tutaj wskazać dwa główne powody braku tego typu rozwiązań. Państwa małe, pozostające poza Unią Europejską, które na obecnym etapie swojego rozwoju gospodarczego raczej są importerem kapitału, niż jego eksporterem, nie mają jeszcze potrzeby wprowadzania tego typu rozwiązań. Przepisy CFC są stosowane także w jurysdykcjach często wykorzystywanych w planowaniu podatkowym, takich jak: Cypr, Malta, Szwajcaria, Luksemburg czy Holandia [www 1].

Podsumowanie

Działania podejmowane na arenie międzynarodowej na rzecz ograniczenia uchylania się od opodatkowania lub jego unikania zasługują na uwagę, gdyż ich konsekwencje będą odczuwalne również lokalnie. Próby uszczelnienia systemu nie będą udane, jeśli w gospodarce globalnej używa się instrumentów jednostronnych, i to tylko przez część państw, dla opodatkowania zdarzeń gospodarczych realizowanych ponad granicami poszczególnych jurysdykcji podatkowych. Reguły CFC mogą stanowić swego rodzaju plaster dla zatrzymania krwotoku, ale nie są antidotum dla zjawiska ucieczki przed podatkiem przez przedsiębiorstwa wielonarodowe, dopóki wszystkie państwa nie wypracują w tym zakresie wspólnego stanowiska. Trudno na to liczyć w skali świata, jeśli nawet państwa członkowskie UE reprezentują rozbieżne interesy. Zastanawia więc fakt, że przepisy dotyczące opodatkowania zagranicznych spółek kontrolowanych, pomimo licznych niedociągnięć, zostały wprowadzone w Polsce w tak dużym pośpiechu.

Analiza polskich inwestycji zagranicznych nie wskazywała na pilną potrzebę wprowadzenia tych regulacji, szczególnie w formie, którą podatnicy mogą wykorzystać na swoją rzecz. W obecnym stanie prawnym z pewnością zwiększyło się ryzyko podatkowe po stronie polskich przedsiębiorców, którzy byliby zainteresowani realizacją inwestycji zagranicznych, czego dają wyraz w licznych wnioskach o wydanie interpretacji indywidualnych, a co ostatecznie może ograniczyć ekspansję polskich przedsiębiorstw za granicą. Już w najbliższych miesiącach okaże się, czy zostanie zrealizowany chociaż zamierzony efekt fiskalny w postaci dodatkowych dochodów budżetowych z tytułu opodatkowania zagranicznych spółek kontrolowanych. Inne konsekwencje obowiązywania analizowanych przepisów będzie można ocenić dopiero za kilka lat.

Literatura

- Deloitte (2014), *Guide to Controlled Foreign Company Regimes*, <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-guide-to-cfc-regimes-210214.pdf> (dostęp: 1.03.2016).
- Dunbar D. (2004), *A Historical Review of the CFC & FIF Regimes: Part One 1987 to 1 December 2003*, Working Paper Series, No. 13, <http://ssrn.com/abstract=1281660> (dostęp: 1.03.2016).
- Kuźniacki B. (2015a), *CFC Rules, BEPS Action 3 (Draft), and EU Law*, "WU International Taxation Research Paper Series", No. 21, <http://ssrn.com/abstract=2630943> (dostęp: 1.03.2016).

- Kuźniacki B. (2015b), *Polskie CFC rules w świetle międzynarodowego prawa podatkowego. Wybrane aspekty wystąpienia ryzyka niezgodności CFC rules z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania*, „Przegląd Podatkowy”, nr 1.
- Kuźniacki B. (2015c), *Polskie CFC rules w świetle międzynarodowego prawa podatkowego. Podstawy wykładni umów o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz stanowisko Ministerstwa Finansów i OECD*, „Przegląd Podatkowy”, nr 2.
- Kuźniacki B. (2015d), *Polskie CFC rules w świetle międzynarodowego prawa podatkowego. Zagraniczna i polska praktyka legislacyjna w zakresie relacji między CFC rules a umowami o UPO*, „Przegląd Podatkowy”, nr 3.
- Leszczyńska-Mikulska A. i Piejak T. (2015), *Zagraniczne spółki kontrolowane (CFC) – nowa regulacja w polskim prawie podatkowym*, www.codozasady.pl/zagraniczne-spolki-kontrolowane-cfc-nowa-regulacja-w-polskim-prawie-podatkowym/ (dostęp: 1.03.2016).
- Ministerstwo Finansów (2014), *Zasady opodatkowania dochodów uzyskiwanych przez kontrolowaną spółkę zagraniczną (CFC)*, <http://www.mf.gov.pl/documents/766655/2344865/CFC-wyjasnienia-2015.pdf> (dostęp: 1.03.2016).
- Missala W. (2014), *Opodatkowanie zagranicznych spółek kontrolowanych (CFC) – co czeka polskich podatników?*, „Przegląd Podatkowy”, nr 11.
- Rudnicki M. i Szczygielski Ł. (2007), *Przegląd regulacji CFC w wybranych państwach Unii Europejskiej w rok po wyroku ETS w sprawie Cadbury Schweppes (C-196/04)*, „Monitor Podatkowy”, nr 9.
- Ruf M. i Weichenrieder A.J. (2014), *CFC Legislation, Passive Assets and the Impact of the ECJ's Cadbury-Schweppes Decision*, “WU International Taxation Research Paper Series”, No. 02, <http://ssrn.com/abstract=2398309> (dostęp: 1.03.2016).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, tj. Dz.U. 2014, poz. 851 z późn. zm.
- [www 1] <http://cfc.taxand.pl> (dostęp: 1.03.2016).
- [www 2] <http://www.nbp.pl> (dostęp: 1.03.2016).
- [www 3] <http://www.pwc.pl> (dostęp: 1.03.2016).

TAXATION OF CONTROLLED FOREIGN COMPANIES' INCOME

Summary: The principles of international taxation, intended to reduce tax evasion, in particular by multinational enterprises, are discussed throughout the world. For this purpose it is implemented the global project called BEPS by the OECD. Action 3 of the project applies directly to CFC rules. In Poland, the obligation to taxable income of such companies was introduced from 1 January 2015. The aim of the article is to present the solutions adopted in Poland relating to CFC compared to other European countries.

Keywords: Controlled Foreign Companies, CFC, taxation of foreign income.